

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф Полтавської обласної ради»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ

**III Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Екстрена та невідкладна допомога
в Україні: організаційні, правові,
клінічні аспекти»
24 лютого 2023 року**

**ПОЛТАВА
2023**

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І., Лавренко Д. О.**

«Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти», 24 лютого 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред..кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін..]. – Полтава, 2023. – 168 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екстрена та невідкладна допомога в Україні: організаційні, правові, клінічні аспекти» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів екстреної та невідкладної допомоги в Україні фахівців різних спеціальностей, питанням покращення організації галузі охорони здоров'я та оптимізації роботи лікувальних закладів у період реформування.

УДК 614.88+616-083.98+616-039.74+616-036.11./-036.882-08](063)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

тільки зростати. Стоматологи повинні розглянути можливість впровадження телемедицини в свою практику, щоб краще обслуговувати своїх пацієнтів і підвищити загальну якість обслуговування.

ОПАНУВАННЯ НАВИЧКАМИ НАДАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ЛІКАРЯМИ-СТОМАТОЛОГАМИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ТРЕНІНГОВОМУ ЦЕНТРІ

Мельник В.Л., Шевченко В.К., Костиренко О.П.

Полтавський державний медичний університет, Полтава

Вступ. У сучасній стоматологічній практиці залишається актуальним питання розвитку побічних реакцій внаслідок психоемоційного перенапруження пацієнтів, медикаментозних алергічних реакцій, наявності супутніх захворювань внутрішніх органів, які спричинюють розвиток невідкладних станів у повсякденній роботі лікаря-стоматолога.

Для лікарів-стоматологів на амбулаторному прийомі завжди була нагальною проблема надання невідкладної допомоги пацієнтам з ускладненим соматичним статусом. При цьому як пацієнт так і лікар знаходяться в стані стресу. У першу чергу - це синкопальні стани, які виникають у перші хвилини прийому – можливі алергічні реакції різних типів на медикаментозний засіб, непритомність, колапс, дихальна недостатність та ін. Якщо теоретична база знань для більшості лікарів при наданні невідкладної допомоги хворим на різних рівнях медичних закладів, завжди була достатньою, то практичні навички кожен раз набувались медичними працівниками в залежності від проблемної ситуації і клінічно проявлялись у різних пацієнтів індивідуально.

Мета. Визначити характер і частоту невідкладних станів які виникають у стоматологічній поліклініці. Провести анкетування лікарів-стоматологів хірургічного, терапевтичного та ортопедичного профілю за рік, виявити рівень підготовки лікарів до надання невідкладної допомоги.

Клінічні прояви кожного з виявлених невідкладних станів мають свою специфіку, але різниця в діагностиці та наданні невідкладної допомоги залежить від досвідченості фахівця, наявності необхідних медикаментозних препаратів і обладнання для надання екстренної допомоги. Найбільш частими невідкладними станами, що виникали на щоденному клінічному стоматологічному прийомі виявився судинний синдром. Наступні більш часті невідкладні стани - важка алергічна реакція, гіпоглікемія, судоми, напади бронхіальної астми та ін.

Матеріали і методи. В усному опитуванні взяло участь 60 лікарів (5 груп лікарів різного профілю по 12 чоловік). Ключовим питанням опитування було - кількість обстежених хворих з невідкладними станами за рік. В результаті опитування виявлено:

непритомність - 1,9%;
гіпоглікемія - 0,17%;
стенокардія - 0,17%;
епілепсія - 0,13%;
бронхіальна астма - 0,06%;
гіпертонічний криз - 0,013%;
інфаркт міокарду - 0,013%.

Загальна поширеність усіх невідкладних станів на кожного опитаного лікаря-стоматолога за рік в середньому становила - 1,47%. Лише 20,8% хірургів-стоматологів вважали себе компетентними діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах. Проте більшість лікарів вважала, що вони можуть надати допомогу при найпоширеніших надзвичайних ситуаціях.

З метою покращення освіти лікарів України з надання невідкладної допомоги Європейська академія неперервної медичної освіти і безперервного професійного розвитку (european-stc-crd academy) і група компаній «Медексперт» створили програму інтерактивних тренінгів на основі симуляційного навчання. На кафедрі післядипломної освіти лікарів-

стоматологів Полтавського державного медичного університету застосовуються методики надання невідкладної допомоги у пацієнтів стоматологічного профілю. МОЗ України разом з асоціацією кардіологів запропонували та провели розширені Всеукраїнські пілотні інтегровані тренінги. В Центральному навчально-тренінговому центрі «ПОКЛ ім. М.В. Скліфосовського ПОР» проводяться як теоретичні та практичні заняття на електронних стимуляторах. Особлива увага приділяється термінальним станам, які виникають у пацієнтів різних клінічних груп. При зупинці серця, раптовій коронарній та серцевій смерті показаний тренінг з серцево-легеневої реанімації (СЛР), який складається з адаптованих циклів. Практична частина тренінгу (мануальні навички) включали відпрацювання отриманих теоретичних знань на фантомах під керівництвом викладачів кафедри. Лікарі-стоматологи освоїли нові мануальні навички при роботі на симуляційних фантомах. По закінченню практичного циклу занять сертифіковані викладачі кафедри підвели підсумки тренінгу з лікарями та відмітили позитивні моменти сприйняття роботи на сучасних модернізованих фантомах з електронними індикаторами показників.

Для поліпшення якості мануальних навичок лікарів-стоматологів при наданні невідкладної допомоги хворим на амбулаторному прийомі необхідно отримати відповідні теоретичні знання та систематично відпрацьовувати елементи практичного тренінгу на фантомах. Лікарі, які пройшли фантомний курс практичного тренінгу під керівництвом тренера-викладача більш впевнено себе почувають, надаючи невідкладну допомогу пацієнтам при виникненні ускладнень та екстрених станів на амбулаторному прийомі.

Результати дослідження свідчать про необхідність поліпшення підготовки практикуючих стоматологів з опанування невідкладних клінічних ситуацій в післядипломній освіті та підвищенні кваліфікації лікарів, а також необхідність організації та доукомплектування робочих місць лікарів-стоматологів для вирішення зазначених ситуацій.

Висновок. Дане дослідження дозволило оцінити природу і частоту не тільки невідкладних станів, а й компетентність, теоретичну та мануальну підготовку лікарів-стоматологів.

ВИБІР МЕТОДІВ ЗНЕБОЛЮВАННЯ У ПАЦІЄНТІВ ГРУПИ РИЗИКУ НА АМБУЛАТОРНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРИЙОМІ.

Мунтян О.В., Мунтян В.Л., Федик Т.В., Курдиш Л.Ф.

Вінницький національний медичний університет

ім. М.І. Пирогова, Вінниця

Проблема болю та місцевого знеболення на амбулаторному стоматологічному прийомі незважаючи на безліч досліджень залишається завжди актуальною. Лікування більшості стоматологічних захворювань, особливо гострих форм пульпітів та періодонтитів, супроводжується яскраво вираженими больовими відчуттями. Саме тому, лікарям – стоматологам під час проведення лікування одонтопатології необхідно особливу увагу звертати на створення відповідного комфорту пацієнту, що у свою чергу підвищує якість надання допомоги та скорочує терміни лікування.

На сьогоднішній день на ринку України представлена велика кількість засобів та методів місцевого знеболення, але покази до призначення у різних групах пацієнтів суперечливі. З найбільшою проблемою лікарі - стоматологи стикаються при виборі засобів та методів знеболення у пацієнтів з різними соматичними захворюваннями, з обтяженим алергологічним анамнезом та у людей похилого віку. Окрім того, лікарям - стоматологам необхідно враховувати, що наявність страху, тривожності перед стоматологічним лікуванням також може призвести до виникнення різних видів ускладнень.

З метою запобігання виникненню ускладнень на амбулаторному стоматологічному прийомі необхідно ретельно провести клінічне обстеження пацієнта. Перед проведенням місцевого знеболення особливу увагу необхідно звернути увагу на збір скарг, анамнезу захворювання та життя, а також на алергологічний анамнез. Під час бесіди з пацієнтом необхідно

Черній В.І. Концепція "damage control" під час війни та надзвичайних ситуацій	81
Тези учасників конференції	87
Андрійчук О.Я. Міжнародний досвід надання екстреної та невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі при травмах хребта	87
Барило О. С., Фурман Р. Л., Поліщук С. С., Гаджула Н. Г. Комплексне лікування невропатичних болей при травмі язикового нерву.	89
Безверха Н.А. Невідкладні стани в практиці лікаря первинної медичної допомоги. Гіпертензивний криз.	91
Біда О.О. Особливості надання медичної допомоги в умовах воєнного стану	94
Горова А.В. Етапи надання допомоги пораненим у воєнно-польових умовах. Телемедицина.	96
Гнедик Є.С. Правове регулювання обігу медичної продукції	98
Грейда Н.Б. Екстренна та невідкладна допомога при травмах шийного відділу хребта	100
Єпищенко В.Є., Плужнікова Т.В. Динаміка звернень населення м. Полтава за медичною допомогою до міського травматологічного пункту протягом 2018-2022 рр.	102
Катеренчук В.І., Попруга А.О. Використання правила 15:15 для запобігання гіпоглікеміям та рикошетним гіперглікеміям у хворих на діабет під час війни	104
Коршенко В.О., Розмовенко Г.Г., Гавловський О.Л. Аналіз реформи системи екстреної медичної допомоги: головні результати сьогодення	106
Криштопа Н.І., Запорожченко О.В. Термінова хірургічна допомога хворим, які вибули зі стаціонару на рівні району	108
Левік І. П., Краснова О.І. Невідкладна допомога при мінно-вибуховій травмі	111
Левков А. А., Рибалко Л. М., Клеценко Л. В., Горошко В.І., Годієнко О.В., Вишар Є. В. Домедична допомога при непрохідності дихальних шляхів	113
Ляховський В.І., Краснов О.Г., Лисенко Р.Б., Немченко І.І., Городова-Андрєєва Т.В. Удосконалення невідкладної хірургічної допомоги хворим з ускладненнями синдрому діабетичної стопи в сучасних умовах	121
Марченко К.В., Добровольська О.В., Перепелова Т.В., Добровольський О.В. Можливості та виклики використання. Телемедицини в стоматології	125
Мельник В.Л., Шевченко В.К., Костиренко О.П. Опанування навичками надання невідкладної допомоги лікарями-стоматологами під час навчання в тренінговому центрі	126